

Huvudman

Ronneby kommun
utbildningskansliet@edu.ronneby.se

Beslut

Datum 2025-05-07

Dnr SI 2023:9698

Sida 1 (21)

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Kallingskolan 7–9 i Ronneby kommun; nu fråga om uppföljning av beslut den 4 juni 2024

Beslut

Skolinspektionen avslutar ärendet. Skolinspektionen vill dock erinra om att det i beslutet den 4 juni 2024 konstaterades att bristerna utgjorde ett allvarligt missförhållande. Detta innebär att om det uppstår nya allvarliga brister i verksamheten inom två år från den 4 juni 2024 så kan verksamhetsförbud eller statliga åtgärder för rättelse aktualiseras på nytt.

Om ärendet

Skolinspektionen har våren 2024 genomfört en tillsyn av Kallingskolan 7–9 i Ronneby kommun.

Skolinspektionen har den 4 juni 2024 beslutat att förelägga Ronneby kommun att vid vite av 2 000 000 kronor senast den 17 januari 2025 vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande lärarledd undervisning, garanterad undervisningstid, extra anpassningar och särskilt stöd, frånvaroutredningar och arbetet mot kränkande behandling. Vidare har Skolinspektionen beslutat att förelägga Ronneby kommun att vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande individuella studieplaner för nyanlända elever och extra studietid. Skolinspektionen har även tilldelat Ronneby kommun anmärkningar rörande studiehandledning på modersmålet samt beslut om betyg och dokumentation i betygskatalog.

Ronneby kommun har den 17 januari 2025 inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet och anmärkningen.

Skolinspektionen har genom ett oanmält besök den 25 februari 2025 med uppföljande besök den 26 februari 2025 genomfört intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn samt lektionsobservationer. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat betygskataloger. En kompletterande digital intervju hölls med rektorn den 19 mars 2025. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Skolinspektionen har i nu aktuellt ärende tagit ställning till om Ronneby kommun har följt föreläggandet och vidtagit åtgärder med anledning av anmärkningen samt om påtalade brister har avhjälpats.

Motivering av beslutet

Lärralledd undervisning och garanterad undervisningstid

Skolinspektionens tidigare beslut

Skolinspektionen konstaterade i beslut den 4 juni 2024 att det fanns allvarliga och omfattande brister i undervisningen då eleverna inte fick sin garanterade undervisningstid i samtliga ämnen och att eleverna inte alltid fick undervisning under ledning av lärare. I beslutet konstaterades att undervisningen i samtliga årskurser återkommande bedrevs av vikarier, som i flera fall varken hade genomgångar, kunde förklara uppgifter för eleverna eller på annat sätt ledde undervisningen, utan eleverna förväntades arbeta självständigt. Detta avsåg flera perioder under förra läsåret och läsåret dessförinnan för samtliga ämnen, men framför allt i ämnena idrott och hälsa, matematik, språkval (spanska), engelska och svenska. Vidare konstaterades i beslutet att eleverna inte fick sin garanterade undervisningstid i samtliga ämnen då undervisningstiden schemalades efter huvudmannens fördelning av undervisningstid, vilket i majoriteten av ämnena låg på marginalen i förhållande till den lagstiftande garanterade undervisningstiden. Eftersom lektioner ställts in åtminstone en till två gånger i månaden, och då eleverna därutöver inte fått lärralledd undervisning det förra läsåret i ämnena svenska, engelska, matematik, spanska, idrott och hälsa samt biologi på de lektioner de haft vikarier, hade eleverna inte heller fått sin garanterade undervisningstid i dessa ämnen.

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Huvudmannens redovisning om garanterad undervisningstid

Av huvudmannens redovisning framgår i huvudsak följande. Vid schemaläggning följer skolan timplanen för grundskolan från huvudmannen, som följer den nationella timplanen. I schemat för läsåret 2023/2024 samt höstterminen 2024 har eleverna i samtliga årskurser schemalagts utifrån den garanterade undervisningstiden i samtliga ämnen och därmed också i ämnena svenska, engelska, matematik, spanska, idrott och hälsa samt biologi. Vidare har skolans vikariesamordnare tagit fram ett dokument för sammanställning av antal inställda lektioner indelat på klass/grupp, ämne och undervisande lärare. Denna sammanställning följs kontinuerligt upp av vikariesamordnaren, rektorn samt av ledningsgrupp. Under vecka 50 och 51 höstterminen 2024 gjordes en omfördelning i schemat då extra studietid på tisdagar flyttades till fredagar, och på tisdagen lades det istället in obligatoriska lektioner i de ämnen där eleverna haft inställda lektioner. Huvudmannen uppger att ett fåtal inställda lektioner under höstterminen 2024 ännu inte har kompensrats för. Till redovisningen har huvudmannen inkommit med samtliga klassscheman och

tidssammanställning för samtliga klasser i minuter för läsåret 2023/2024 och för höstterminen 2024.

Uppföljningsbesök

Av huvudmannens inskickade timplan framgår att den totala undervisningstiden i samtliga ämnena i årskurserna 7–9 fördelats utifrån den lagstadgade undervisningstiden för årskurserna 7–9.

Samtliga intervjugrupper uppger att det har kompenserats för inställda lektioner för höstterminen 2024 under vecka 50 och 51 samma år. Eleverna säger vid intervju att de under dessa veckor deltog i obligatoriska lektioner på tisdag eftermiddag. Eleverna berättar att de kompenserats för olika ämnen beroende på vilken klass de går i och vilka lektioner som varit inställda för klassen. Några elever säger dock vidare att de hade obligatoriska lektioner i ett visst ämne trots att klassen hade inställda lektioner i ett annat ämne. Lärarna uppger vid intervju att skolledningen numera bättre följer upp undervisningstiden och har en rutin för att kompensera eleverna för missad undervisningstid. Vikariesamordnaren redogör vid intervju för en sammanställning över antal inställda lektioner som eleverna haft under höstterminen 2024 och hur eleverna kompenserats för detta. Vikariesamordnaren uppger att för närvarande har två inställda lektioner i ämnet engelska för årskurs 8 och 9 samt en inställd lektion i ämnet svenska för årskurs 9 för höstterminen 2024 ännu inte kompenserats för eleverna. Vidare har det varit nio inställda lektioner för vårterminen 2025. Vikariesamordnaren och rektorn säger att skolan avser att genom liknande upplägg för vårterminen 2025 kompensera eleverna för den undervisningstid som de ännu inte kompenserats för samt den tid som fallit bort under vårterminen.

Huvudmannens redovisning om lärarledd undervisning

Av huvudmannens redovisning framgår i huvudsak följande. Huvudmannen har genomfört en rekrytering av lärare inför läsåret 2024/2025 och ett flertal behöriga lärare anställdes. Antalet obehöriga lärare på skolan har därmed minskats. Vidare framgår att nytexaminerade lärare och obehöriga lärare har två mentorskollegor, en lärarmentor som de vänder sig till gällande pedagogiska frågor och planering av undervisningen, samt en arbetslagsledare som de vänder sig till gällande organisatoriska frågor och rutiner. Det framgår också av huvudmannens redovisning att en ny rutin togs fram i syfte att sammanställa material som vikarier kan använda sig av i undervisningen för respektive ämne. Detta material har all personal och vikariesamordnare tillgång till.

Uppföljningsbesök

Elever uppger vid intervju att lektioner sällan ställs in, utan att eleverna istället har en vikarie om ordinarie lärare är frånvarande. Eleverna uppger

vidare olika i vilken omfattning som de har vikarier. Några elever uppger att de har vikarier en till två gånger i veckan eller en till två gånger i månaden för blandade ämnen. Några andra elever uppger att de sällan har vikarier och någon elev uppger att hans klass endast haft vikarie vid nationella provtillfällen. Eleverna uppger också att vikarien ofta har en planering från ordinarie lärare och att de får arbeta med uppgifter eller se på en film som hör till aktuellt arbetsområde. Eleverna säger också att vikarien inte har lika fördjupade kunskaper som ordinarie lärare, men att eleverna brukar kunna få hjälp av vikarien ifråga.

Lärare, vikariesamordnare och rektorn uppger det varit färre inställda lektioner under höstterminen 2024 och att de nu är fler behöriga lärare samt har ett tvåläraarsystem vilket innebär att det finns utrymme i lärarnas tjänster att vikariera för varandra vid frånvaro. Lärarna behöver dessutom i mindre utsträckning hjälpa obehöriga kollegor då fler nu är behöriga och också kan leda lektionerna bättre för eleverna. Lärare, vikariesamordnare och rektorn uppger vidare att skolan har arbetat fram en ny rutin för vikarier som innefattar administrativ information och att lärarnas arbetslag skapat en lektionsbank med arbetsuppgifter till eleverna för vikarien att ta del av. I första hand skickar ordinarie lärare en planering gällande aktuellt arbetsområde och lektionsbanken används när planering inte kommit vikarien till del. Rektorn och vikariesamordnaren uppger också att vikarierna, via vikariesamordnaren, återkopplar till ordinarie lärare om hur långt eleverna arbetade med olika uppgifter, från lärares planering eller lektionsbanken, så att ordinarie lärare kan ta vid och följa upp utan att repetera moment i onödan. Rektorn tillägger att skolan fortsättningsvis kommer följa upp elevernas upplevelse av vikarieledda lektioner som en del av skolans systematiska kvalitetsarbete.

Rättslig reglering

Garanterad undervisningstid

Den totala undervisningstiden för varje elev i grundskolan ska vara minst 6890 timmar. Av bestämmelser om fördelning av den garanterade undervisningstiden (timplan) framgår minsta undervisningstid i timmar per stadium och ämne. Huvudmannen beslutar efter förslag av rektorn om fördelning mellan årskurserna av undervisningstiden (10 kap. 4–5 §§ skollagen och 9 kap. 3–4 §§ och bilaga 1 skolförordningen). För läsåret eller för kortare tid ska det finnas ett schema för undervisningen (3 kap. 6 § skolförordningen).

Läroledad undervisning

Begreppet undervisning definieras i 1 kap 3 § skollagen som processer som på lektioner eller vid andra lärtillfällen leds av lärare eller förskollärare mot mål som anges i förordningar och andra författningar som ansluter till

denna lag och som syftar till utveckling och lärande genom att barn eller elever inhämtar och utvecklar kunskaper och värden.

Av förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165 s. 633) framgår att undervisning är ett snävare begrepp än utbildning och avser de målstyrda processer som syftar till att barnen och eleverna både ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. I definitionen av undervisningsbegreppet ligger också att lärandeprocessen sker under ledning av lärare eller förskollärare. Med detta menas inte att dessa måste vara närvarande i undervisningslokalen eller motsvarande all lektionstid. Tanken är dock att för att en aktivitet ska klassas som undervisning måste en lärare eller förskollärare ha det övergripande ansvaret för det som ska göras. Exempelvis är slumpmässigt läsande eller TV-tittande som inte ingår som en del i en pedagogisk planering inte undervisning i lagens mening.

Enligt 2 kap. 15 § skollagen har en legitimerad lärare ansvar för den undervisning som han eller hon bedriver. Detsamma gäller en lärare som är undantagen från krav på legitimation enligt föreskrifter som meddelats med stöd av 13 § tredje stycket och den som bedriver undervisning i fall som avses i 17 § och 18 § andra stycket 1–3.

Av 5 kap. 2 § skolförordningen framgår att eleverna genom strukturerad undervisning ska ges ett kontinuerligt och aktivt lärarstöd i den omfattning som behövs för att skapa förutsättningar för att eleverna ska uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för utbildningen.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav när det gäller garanterad undervisningstid och lärarledd undervisning. Skolinspektionen bedömer därför att föreläggandet har följts i denna del och att bristerna inom detta område är avhjälpna.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolinspektionens tidigare beslut

Skolinspektionen konstaterade i beslut den 4 juni 2024 att det fanns omfattande brister i skolans arbete med extra anpassningar och särskilt stöd. I beslutet konstaterades att det fanns elever som inte fick de extra anpassningar som de var i behov av då lärare inte hann med att ge dessa. Vidare konstaterades att lärare inte alltid anmälde elever för utredning om särskilt stöd då vissa elever ansågs vara på en sådan låg kunskapsnivå att de ändå inte skulle nå betygskriterierna. Det konstaterades också att rektorn inte alltid startade utredningar om behov av särskilt stöd när lärare

anmält behov av en sådan utredning. I de fall utredning genomförts och beslut om att utarbeta åtgärdsprogram tagits så saknades uppgifter i elevernas åtgärdsprogram om vem som ska ansvara för att följa upp åtgärder och när detta ska ske. I beslutet konstaterades även att det förelåg allvarliga brister i skolans hantering av anpassad studiegång då flera elever hade deltidsscheman som i praktiken var en anpassad studiegång utan att rektorn fattat beslut om denna stödåtgärd. För dessa elever fanns inte heller åtgärdsprogram som grundade sig på en utredning som visade på att eleven var i behov av en anpassad studiegång, vilket innebar betydande avvikelser från den undervisningstid och ämnen och mål som annars gäller för utbildningen. Vidare innebar avsaknad av beslut om anpassad studiegång att elev och vårdnadshavare inte kunde överklaga beslutet vilket är allvarligt ur ett rättssäkerhetsperspektiv.

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Huvudmannens redovisning om extra anpassningar

Av huvudmannens redovisning framgår i huvudsak följande. En ny rutin har utarbetats för att säkerställa att behoven av extra anpassningar dokumenteras, genomförs och följs upp. Enligt rutinen dokumenteras elevernas generella extra anpassningar för samtliga ämnen samt deras ämnesspecifika extra anpassningar. De extra anpassningarna följs upp kontinuerligt av ämneslärare och vid utvecklingssamtal i samtal med elev och vårdnadshavare. Vidare framgår att rektorn och specialpedagogerna tydliggjort den nya rutinen för lärarna och förtydligat vad extra anpassningar innebär och hur dessa kan genomföras. Till huvudmannens redovisning har dokumentation över extra anpassningar för de elever som har detta bifogats.

Uppföljningsbesök

Flera elever säger vid intervju att de känner till att det finns elever på skolan som tar del av extra anpassningar i form av bänkskräddor, inläsningstjänster eller att eleverna får gå iväg och arbeta i ett annat rum med speciallärare för att träna enskilt eller i en mindre grupp för att koncentrera sig. Lärarna uppger vid intervju att de hinner ge eleverna de extra anpassningar som de är i behov av. Lärarna säger vidare att de på skolan arbetat med ledning och stimulans, vilket innebär att lärarna organiserar för flertalet extra anpassningar på gruppnivå. Lärarna och elevhälsans personal säger att elevernas individuella extra anpassningar dokumenteras i en digital plattform där det framgår vilka extra anpassningar eleverna är i behov av, hur dessa ska genomföras och hur de ska följas upp. Detta ger lärarna en bättre översikt över elevernas extra anpassningar, och både lärare och elevhälsans personal uppger att det nu finns ett bättre utbyte mellan dem i arbetet med extra anpassningar. Det

framgår även att vikarier får information om elevernas behov av extra anpassningar. Rektorn instämmer vid intervju i att eleverna får de extra anpassningar som de är i behov av och uppger att hen säkerställer detta genom dialog med specialpedagogerna samt genom uppföljning vid ämneskonferenser, elevhälsomöten samt regelbundna möten med elevernas mentorer.

Huvudmannens redovisning avseende att anmäla behov av särskilt stöd

Av huvudmannens redovisning framgår i huvudsak följande. Skolan har tagit fram en rutin som huvudmannen inkommit med i samband med sin redovisning. Rutinen ska följas när en elev riskerar att inte uppfylla betygskriterierna. Rutinen tydliggör arbetsgången för anmälan om behov av särskilt stöd och hur detta hanteras i skolans systemstöd. Vidare har rektorn och specialpedagoger vid fem tillfällen informerat lärarna om skollagens krav att anmäla om en elev kan vara i behov av särskilt stöd.

Uppföljningsbesök

Av intervjuer med lärare, elevhälsans personal och rektorn framgår att information om lärares skyldighet att anmäla elever för behov av särskilt stöd enligt skollagen tagits upp vid flera tillfällen. Vidare framgår att lärarna anmäler behov av utredning av särskilt stöd om en elevs extra anpassningar inte räcker till för att eleven ska nå betygskriterierna. Lärarna uppger att de anmäler behov av särskilt stöd i enlighet med arbetsgången i skolans rutin för extra anpassningar och särskilt stöd, och att det finns en framtagna mall med vilka punkter anmälan ska innehålla och när anmälan ska ske.

Huvudmannens redovisning avseende att starta utredning om särskilt stöd

Av huvudmannens redovisning framgår i huvudsak följande. Skolan har arbetat fram en rutin för utredning av behov av särskilt stöd och skapande av åtgärdsprogram. Till sin redovisning har huvudmannen inkommit med en sammanställning av elever med extra anpassningar där anmälan om behov av utredning om särskilt stöd är gjord. Av sammanställningen framgår antalet anmälningar som inkommit, antalet utredningar av elevs behov av särskilt stöd som inletts samt de datum utredningarna startat. Flera anmälningar av elever som kan vara i behov av särskilt stöd har genomförts under hösten och samtliga anmälningar som inkommit till elevhälsan har utmynnats i att rektorn har sett till att en utredning av elevens behov av särskilt stöd har inletts.

Uppföljningsbesök

Rektorn uppger vid intervju att hen startar utredning om särskilt stöd när hen tar emot anmälan från lärarna. Lärarna uppger vid intervju att utredning startas för de elever som lärarna anmält och att lärarna känner till detta då de ombeds delta i pedagogisk utredning av elevhälsan.

Elevhälsans personal uppger vid intervju att rektorn startar utredningar och fördelar ansvar för den pedagogiska utredningen bland elevhälsans personal.

Huvudmannens redovisning om åtgärdsprogram

Av huvudmannens redovisning framgår i huvudsak följande. För att avhjälpa brister har skolans specialpedagoger tagit fram en rutin för utarbetandet av åtgärdsprogram samt uppföljning och utvärdering av dessa. Till huvudmannens redovisning har utarbetade åtgärdsprogram för perioden från 15 augusti till 20 december 2024 inkommit. Av inkomna åtgärdsprogram framgår när utvärdering ska ske och vem som är ansvarig för denna. Det framgår också vem som är ansvarig för att följa upp insatserna och när detta sker.

Uppföljningsbesök

Av intervjuer med elevhälsans personal framgår att det är elevens mentor som bär ansvar för att följa upp åtgärder enligt åtgärdsprogrammet då denne träffar eleven varje vecka. Datum och ansvar för uppföljning skrivs in i löptext i elevernas åtgärdsprogram.

Huvudmannens redovisning om anpassad studiegång

Av huvudmannens redovisning framgår i huvudsak följande. Under höstterminen 2024 har skolan inte provat olika insatser kopplat till anpassad studiegång innan behov har utretts och beslut har fattats av rektor. Skolan följer rutin för utredning av behov av särskilt stöd och skapande av åtgärdsprogram. En utredning ligger alltid till grund för beslut om anpassad studiegång. Rektor fattar beslut om anpassad studiegång och specialpedagog dokumenterar besluten i skolans journalsystem. Beslutet skickas till vårdnadshavare så att dessa ges möjlighet till synpunkter eller överklagan. Till redovisningen har huvudmannen inkommit med en sammanställning över de elever där rektor tagit beslut om anpassad studiegång.

Uppföljningsbesök

Av intervjuer med lärare, elevhälsans personal och rektor framgår att rektor tar beslut om anpassad studiegång utifrån pedagogiska utredningar. Lärare säger att elever som har anpassad studiegång har detta efter beslut av rektor och elevhälsans personal säger att de deltagit i de pedagogiska utredningar där behov av anpassad studiegång identifierats. Rektor bekräftar att hen tar beslut om anpassad studiegång efter pedagogisk utredning och att hen gjort så för elever enligt inkommen sammanställning.

Rättslig reglering

Extra anpassningar

Av 3 kap. 5 § skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, och inte annat följer av 7 §, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen.

Anmäla behov av särskilt stöd

Enligt 2 kap. 34 § skollagen ska huvudmannen se till att all personal i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet.

Av 3 kap. 7 § skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga.

Starta utredning om särskilt stöd

Av 3 kap. 7 § skollagen framgår vidare att rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt.

Åtgärdsprogram

Av 3 kap. 9 § skollagen framgår att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Om en utredning visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har

överlåtit beslutanderätten till istället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas.

Anpassad studiegång

Av 3 kap. 12 § skollagen framgår att om det särskilda stödet för en elev i grundskolan inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar, får beslut om avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen fattas (anpassad studiegång). I grundskolan ska den anpassade studiegången utformas så att eleven så långt som möjligt får förutsättningar att nå behörighet till gymnasieskolans nationella program. Rektorn ansvarar för att en elev med anpassad studiegång får en utbildning som så långt det är möjligt är likvärdig med övrig utbildning i den aktuella skolformen.

Beslutet om anpassad studiegång ska föregås av noggranna överväganden, eftersom det kan innebära att eleven lämnar grundskolan utan fullständig utbildning. Elev och vårdnadshavare måste därför få information om vad ett beslut om anpassad studiegång kan innebära för elevens möjligheter att studera vidare och deras synpunkter ska inhämtas och beaktas i bedömningen (prop. 2009/10:165, s. 293).

I ärenden som avser myndighetsutövning mot någon enskild enligt skollagen hos offentliga och enskilda huvudmän, är vissa bestämmelser enligt förvaltningslagen tillämpliga (29 kap. 10 § skollagen). Detta gäller bland annat dokumentation, motivering av beslut samt underrättelse om innehållet i beslut och hur ett överklagande går till (31–33 §§ förvaltningslagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav avseende extra anpassningar, att anmäla behov av särskilt stöd, att starta utredning om särskilt stöd, åtgärdsprogram samt anpassad studiegång. Skolinspektionen bedömer därför att föreläggandet har följts i denna del och att bristerna inom detta område är avhjälpda.

Frånvaroutredningar

Skolinspektionens tidigare beslut

Skolinspektionen konstaterade i beslut den 4 juni 2024 att det fanns brister i skolans arbete med att utreda orsakerna till elevernas frånvaro då skolan startat fem frånvaroutredningar de senaste tolv månaderna vid tidpunkten för Skolinspektionens besök trots att det fanns omkring 40 elever med upprepade eller långvarig frånvaro på skolan. I beslutet konstaterades att orsakerna till detta var att det var svårt att avgöra när en utredning är

obehövlig, att materialet för utredningar innebar ett omfattande arbete, att elevens frånvaro utretts i tidigare stadier samt att det fanns elever där frånvaron var känd och insatser pågick.

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Huvudmannens redovisning om frånvaroutredningar

Huvudmannen har till sin redovisning inkommit med en sammanställning över de elever som bedömts ha en långvarig eller problematisk skolfrånvaro. Av sammanställningen framgår att för 24 elever har frånvaroutredning ansetts behövligt med uppgifter om när frånvaroutredningen är inledd och om den är färdigställd. För 35 elever har frånvaroutredning bedömts som obehövligt. Av sammanställningen framgår grundläggande orsak till frånvaron samt stapel för de månader då frånvaron varit aktuell.

Uppföljningsbesök

Vid tillsynsbesöket tog Skolinspektionen del av exempel på frånvaroutredningar som skolan genomfört. Där framkom uppgifter om datum för utredningens start och kartläggning av elevernas pedagogiska och sociala situationer samt information om vårdnadshavares medverkan i utredningen.

Av intervjuer med lärare, elevhälsans personal och rektorn framgår att skolans socialpedagog med stöd av skolans heltidsmentorerna genomför frånvaroutredningar. Lärarna uppger att frånvaroutredningar startas och genomförs samt att elevers frånvaro utreds utifrån elevernas pedagogiska och sociala situationer. Vidare får lärarna sammanställningar av elevers frånvaro och kontaktar elevhälsan om någon elevs frånvaro är över 15 procent. Elevhälsans personal uppger att de följer upp samtliga elevers frånvaro då även lägre frånvaro än 15 procent kan vara problematisk utifrån elevens situation. För de elever där frånvaroutredningar har bedömts som obehövliga säger elevhälsans personal att de har kännedom om orsakerna till elevens frånvaro och att frånvaron följs upp vid elevhälsans avstämningar. Om frånvaron fortsätter och bedöms som problematisk eller långvarig startas frånvaroutredning. Rektorn uppger att skolans arbete med frånvaroutredningar har intensifierats och att rutiner har tydliggjorts. Flera frånvaroutredningar har startats under höstterminen 2024 och genomförts av socialpedagog, skolkurator och skolans heltidsmentorerna. Dessa följer upp elevernas frånvaro och beslut om frånvaroutredningar tas på elevhälsoteamets möten.

I en kompletterande intervju uppger rektorn att för de elever där frånvaroutredning bedömts som obehövlig har skolan kännedom om bakgrunden till elevens frånvaro och att detta finns dokumenterat i andra

utredningar eller ärenden om eleven, vilket följs upp. När Skolinspektionen tar upp exempel från skolans sammanställning där frånvaroutredning bedömts som obehövlig ger rektorn svar på orsaken till elevens frånvaro samt hänvisar till andra utredningar där frånvaron behandlas.

Rättslig reglering

Av 7 kap. 19 a § skollagen framgår att om en elev har upprepad eller längre frånvaro ska rektorn, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds, om det inte är obehövligt. Utredningen ska genomföras i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Skolinspektionen bedömer därför att föreläggandet har följts i denna del och att bristerna inom detta område är avhjälpna.

Arbetet mot kränkande behandling

Skolinspektionens tidigare beslut

Skolinspektionen konstaterade i beslut den 4 juni 2024 att det fanns brister i skolans arbete med att motverka kränkande behandling då inte all personal agerade och anmälde kränkande behandling utifrån elevernas utsagor om otrygghet, verbala kränkningar, bråk och skadegörelse på skolan. Skolinspektionen konstaterade också att det fanns brister i skolans plan mot kränkande behandling då det saknades en redogörelse för hur föregående års insatser har genomförts i skolans plan mot kränkande behandling.

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Huvudmannens redovisning om arbetet mot kränkande behandling

Av huvudmannens redovisning framgår i huvudsak följande. En redogörelse för föregående års insatser har sammanställts. De flesta av insatserna i skolans plan mot kränkande behandling för läsåret 2023/2024 har genomförts. Huvudmannens sammanställning visar de insatser som följts upp samt hur dessa utvärderats. I skolans plan mot kränkande behandling för läsåret 2024/2025 kommer utvärdering av åtgärderna främst att göras och sammanställas under slutet av läsåret. Skolans socialpedagog är ansvarig för att alla insatser i planen för läsåret 2024/2025 följs upp och utvärderas samt att planen fortsättningsvis uppdateras och revideras. Till redovisningen har huvudmannen inkommit med skolans plan mot

diskriminering och kränkande behandling för läsåret 2024/2025. Av denna framgår under rubriken "Uppföljning av förra läsårets insatser" en sammanställning av genomförda insatser årskursvis och organisationsövergripande för läsåret 2023/2024. Det framgår även en sammanställning av insatser som inte har genomförts. Huvudmannen har till redovisningen också inkommit med en sammanställning av antalet anmälningar om kränkande behandling som inkommit till rektorn under perioden från 15 augusti till 20 december 2024.

Uppföljningsbesök

Det åtgärdande arbetet mot kränkande behandling

Eleverna uppger i intervju att det på skolan fortfarande förekommer verbala kränkningar i form av rasistiska kommentarer eller nedsättande kommentarer om funktionshinder. Eleverna säger vidare att det på lektioner förekommer att elever kastar skräp, pennor eller sudd samt sprutar vatten på varandra. Eleverna säger att om en lärare eller mentor ser eller hör kränkningar så agerar dessa och säger till. Eleverna säger också att vid kränkningar som rasistiska kommentarer så leder detta till att personalen upprättar kränkningsanmälningar eller att elever kallas till möten mellan skola, elev och vårdnadshavare. Några elever säger dock att de tycker att personalen agerar kraftigare vid fysiska kränkningar än verbala samt att mentorer agerar kraftigare än lärare. Eleverna säger att de tycker att de alltid kan gå till personalen vid kränkande incidenter och att de upplever att personalen i större utsträckning än tidigare efterforskar orsakerna till olika incidenter som en del av kränkningsutredningarna.

Lärare och elevhälsans personal uppger att personal agerar och anmäler och att personalen fört fler diskussioner om vad som utgör en kränkning. Lärare säger att de anmäler kränkningar och att de även får återkoppling för att följa upp ärenden. Elevhälsans personal säger att de via systemstödet för kränkningsanmälningar kan notera vilka i personalen som anmäler kränkningar och att de ser en större spridning mellan personalen nu och att fler anmäler. Rektorn bekräftar lärares och elevhälsans utsagor och säger att förfarandet för kränkningsanmälningar tydliggjorts för den personal som tidigare känt sig osäkra och att samtlig personal fått information om skyldigheten att agera och anmäla. Lärare och rektorn bekräftar vidare elevernas utsagor om att verbala kränkningar förekommer på skolan och att det dåliga språkbruket är något som skolan behöver arbeta med.

Skolans plan mot kränkande behandling

Av intervjuer med rektorn och elevhälsans personal framgår att skolan har arbetat med att utvärdera respektive insats under föregående läsår.

Rektorn uppger att en redogörelse för hur innevarande läsårs insatser har genomförts kommer att framgå i nästkommande plan.

Rättslig reglering

Åtgärdande arbete mot kränkande behandling

Enligt 5 kap. 6 § skollagen får personalen vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero. Detta innefattar en befogenhet att ingripa fysiskt för att avvärja våld, kränkningar eller andra ordningsstörningar.

Enligt 6 kap. 5 skollagen ansvarar huvudmannen för att personalen fullgör de skyldigheter som anges i detta kapitel, när den handlar i tjänsten eller inom ramen för uppdraget.

Av 6 kap. 10 § skollagen framgår att en lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Skolans plan mot kränkande behandling

Av 6 kap. 8 § skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Skolinspektionens bedömning

Vad gäller skolans åtgärdande arbete mot kränkande behandling framkommer det visserligen i intervjuer att det på skolan fortfarande förekommer verbala kränkningar mellan elever samt ges exempel på att elever kastar skräp eller sprutar vatten på varandra. Det framgår dock också av intervjuer att all personal nu agerar och anmäler kränkande behandling när de ser eller får kännedom om detta. Mot denna bakgrund gör Skolinspektionen bedömningen att föreläggandet har följts i denna del och att bristen är avhjälpt.

Vad gäller skolans plan mot kränkande behandling så framgår det av huvudmannens redovisning samt intervjuer att genomförda åtgärder från

förra läsåret har följts upp och utvärderats. I inkommen plan för läsåret 2024/2025 finns en sammanställning av vilka åtgärder som har genomförts och vilka som inte har genomförts. Av utredningen framgår vidare att socialpedagogen ansvarar för att innevarande års insatser följs upp och utvärderas i slutet av detta läsår samt att det förs in en redogörelse för hur innevarande års insatser har genomförts i kommande läsårs plan. Mot denna bakgrund gör Skolinspektionen bedömningen att föreläggandet har följts och att bristen är avhjälpt även i denna del.

Individuella studieplaner för nyanlända elever

Skolinspektionens tidigare beslut

Skolinspektionen konstaterade i beslut den 4 juni 2024 att det på skolan fanns sex nyanlända elever som mottagits under högstadiet och som samtliga saknade en individuell studieplan.

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Huvudmannens redovisning om nyanlända elever

Av huvudmannens redovisning framgår i huvudsak följande. En inventering genomfördes vid uppstart av läsåret 2024/2025. Då hade skolan fem nyanlända elever. Fyra av de fem eleverna har påbörjat sin skolgång i augusti 2024 på högstadiet i Sverige. Den femte eleven gick på skolan vid Skolinspektionens tillsynsbesök vårterminen 2024 och har nu fått en individuell studieplan. I redovisningen av vidtagna åtgärder har huvudmannen inkommit med fem individuella studieplaner för nyanlända elever som mottagits under högstadiet. Av de individuella studieplanerna framgår bland annat elevuppgifter, elevens mål med studierna och information från den pedagogiska kartläggningen med bedömning av elevens kunskaper.

Uppföljningsbesök

Av intervjuer med lärare, elevhälsans personal och rektorn framgår att de fem elever som fått en individuell studieplan är elever som mottagits som nyanlända på högstadiet. Det finns för närvarande inga ytterligare elever som är nyanlända.

Rättslig reglering

Av 3 kap. 12 a § skollagen framgår att med nyanländ avses i denna lag den som har varit bosatt utomlands, nu är bosatt i landet, och har påbörjat sin utbildning här senare än höstterminens start det kalenderår då han eller hon fyller sju år. En elev ska inte längre anses vara nyanländ efter fyra års

skolgång här i landet. Som bosatt utomlands anses den som inte anses bosatt i landet enligt 29 kap. 2 §.

Av 3 kap. 12 g § skollagen framgår att för en nyanländ elev som har tagits emot inom skolväsendet i högstadiet i grundskolan och vars kunskaper har bedömts enligt 12 c §, ska en individuell studieplan upprättas senast inom två månader från mottagandet. Studieplanen ska vara långsiktig och beskriva hur eleven ska uppnå behörighet till gymnasieskolans nationella program utifrån elevens mål. Den ska innehålla uppgifter om utbildningens huvudsakliga innehåll och planerade stödåtgärder. Studieplanen ska revideras löpande utifrån de bedömningar som görs av elevens ämneskunskaper.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Skolinspektionen bedömer därför att föreläggandet har följts i denna del och att bristen inom detta område är avhjälp.

Extra studietid

Skolinspektionens tidigare beslut

Skolinspektionen konstaterade i beslut den 4 juni 2024 att skolan inte uppfyllde författningarnas krav avseende omfattningen av extra studietid. Erbjudandet ska omfatta minst 120 minuter per vecka. I beslutet konstaterades att eleverna i årskurs 7 och 8 erbjöds enbart extra studietid om 100 minuter per vecka och eleverna i årskurs 9 erbjöds enbart 60 minuter i veckan.

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Huvudmannens redovisning avseende extra studietid

Av huvudmannens redovisning framgår i huvudsak följande. Inför schemaläggningen för läsåret 2024/2025 lades extra studietid om 120 minuter för varje klass in i timplansfördelningen. Den extra studietiden ligger för läsåret 2024/2025 vid två tillfällen per vecka; på tisdagar klockan 15.00-16.00 och på fredagar klockan 14.00-15.00. Huvudmannen uppger i sin redovisning att den extra studietiden är frivillig för eleverna. Till redovisningen har huvudmannen inkommit med samtliga klassscheman.

Uppföljningsbesök

Av inkomna klassscheman framgår att för klass 9D och 9F finns lektion i modersmål i arabiska på fredagar klockan 14.10-15.00. Detta innebär att lektioner i modersmål i arabiska har en schemaposition som är ungefärligt

densamma som för den extra studietiden på fredag eftermiddagar. Rektorn uppger vid intervju att även för klass 9E finns elever som går på lektioner i modersmål i arabiska vid samma tillfälle.

Elever uppger vid intervju att den extra studietiden är frivillig och att utöver studietid så kan dessa tillfällen även utnyttjas för omprov eller kompletteringar. Ingen av de intervjuade eleverna har lektioner i modersmål i arabiska. Lärarna uppger i intervju att de inte känner till hur eleverna som har lektioner i modersmål i arabiska gör för att delta på den extra studietiden på fredagar. Elevhälsans personal och rektorn uppger i intervju att eleverna får delta på den extra studietiden på tisdagar istället. På fråga om de elever som har lektioner i modersmål i arabiska på fredagar då inte har en egentlig möjlighet att delta på den extra studietiden på samma dag om de hade önskat detta bekräftar rektorn att så är fallet. Rektorn uppger vidare att det rör sig om åtta elever som har modersmål i arabiska vid denna schemaposition på fredag eftermiddag.

Yttrande i samband med kommunikeringen av tjänsteanteckningen

Rektorn uppger i yttrande till Skolinspektionen att de elever som har modersmålsundervisning på schemat mellan klockan 14.00–15.00 på fredagar i stället kan genomföra sin modersmålsundervisning med en annan undervisningsgrupp vid dessa tillfällen om de önskar använda sig av den extra studietiden. Det är samma lärare som undervisar i båda grupperna.

Rättslig reglering

Av 10 kap. 5 a § skollagen framgår att elever i årskurs 4–9 ska erbjudas att frivilligt delta i undervisning i form av extra studietid. Erbjudandet ska omfatta minst två timmar per vecka. Undervisningen ska anordnas under eller i direkt anslutning till skoldagen vid den skolenhet eleven tillhör. Extra studietid ska inte räknas in i den minsta totala undervisningstiden.

Skolinspektionens bedömning

Det framkommer uppgifter i intervjuer om att elever som har modersmål i arabiska inte har en reell möjlighet att delta på den extra studietiden som är förlagd på fredag eftermiddag, då undervisningen i modersmål är samma tid. I samband med kommunikeringen av tjänsteanteckningen har rektorn dock uppgett att det finns en möjlighet för eleverna som läser modersmål i arabiska att delta i undervisningen med en annan undervisningsgrupp, om de önskar använda sig av den extra studietiden på fredag eftermiddag. Mot bakgrund av rektors uppgifter gör Skolinspektionen bedömningen att även dessa elever får anses ha möjlighet att använda den extra studietiden och att huvudmannen har följt föreläggandet i denna del samt att bristen är avhjälpt.

Studiehandledning på modersmålet

Skolinspektionens tidigare beslut

Skolinspektionen konstaterade i beslut den 4 juni 2024 att det fanns elever som var i behov av studiehandledning i arabiska, tagalog och thai, men som inte fick detta. Då det framgick av utredningen att det saknades tillgång till studiehandledare i dessa språk, men att skolan hade vidtagit åtgärder för att stötta eleverna tills studiehandledning kunde ges samt att behovet av studiehandledning i arabiska varit okänt men skulle åtgärdas, gjorde Skolinspektionen bedömningen att bristen var mindre allvarlig och tilldelade huvudmannen en anmärkning.

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Huvudmannens redovisning om studiehandledning på modersmålet

Av huvudmannens redovisning framgår i huvudsak följande. Skolan har ett samarbete med Blekinge Integrations- och Utbildningscenter (BIU-online) gällande stöd till elever i behov av studiehandledning på modersmålet. Studiehandledning ges både på plats och som fjärrundervisning. Av huvudmannens redovisning framgår vidare att elever med behov av studiehandledning på thai får detta som fjärrundervisning. En elev med behov av studiehandledning på tagalog får detta på plats i skolan. Huvudmannens bedömning är vidare att samtliga elever med behov av studiehandledning på arabiska får detta. Till redovisningen har huvudmannen inkommit med en presentation över samtliga studiehandledare samt vilket språk och elever som de studiehandleder.

Uppföljningsbesök

Av intervju med rektorn framgår att de elever som behöver studiehandledning på modersmålet i arabiska, thai och tagalog nu får detta.

Rättslig reglering

Av 5 kap. 4 § skolförordningen framgår att en elev ska få studiehandledning på sitt modersmål, om eleven behöver det.

Av 3 kap. 12 i § skollagen framgår att en nyanländ elev, som har tagits emot inom skolväsendet i högstadiet i grundskolan och vars kunskaper har bedömts enligt 12 c §, ska få studiehandledning på modersmålet om det inte är uppenbart obehövligt. Studiehandledningen ska syfta till att ge eleven förutsättningar att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas.

Av kap. 3 § 12 c skollagen framgår att en nyanländ elevs kunskaper ska bedömas om en sådan bedömning inte är uppenbart onödig.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Skolinspektionen gör därmed bedömningen att bristen är avhjälp.

Beslut om betyg och dokumentation i betygskatalog

Skolinspektionens tidigare beslut

Skolinspektionen konstaterade i beslut den 4 juni 2024 att rektorn fattat beslut om betyg i de fall olegitimerade lärare hade undervisat i ämnena slöjd och musik utan att någon av de förutsättningar då rektorn ska fatta beslut om betyg var uppfyllda. I beslutet konstaterades också att skolan inte fullt ut följde föreskrifterna när det gäller dokumentation i betygskatalog. Då det framgick av utredningen att åtgärder vidtagits för att säkerställa att obehörig lärare sätter betyg tillsammans med en legitimerad lärare och då det rörde sig om ett enstaka fel i betygskatalogen gjorde Skolinspektionen bedömningen att bristerna var mindre allvarliga och tilldelade kommunen en anmärkning.

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Huvudmannens redovisning om betygssättning och betygskatalog

Av huvudmannens redovisning framgår i huvudsak följande. Det har genomförts en ny fördelning av legitimerade lärare inför betygssättningen vårterminen 2024. Legitimerad lärare i ämnet musik fattade beslut om betyg tillsammans med obehörig lärare. Legitimerade lärare i SO-ämnena och hem- och konsumentkunskap fattade beslut om betyg tillsammans med obehörig lärare i ämnet slöjd. Huvudmannen har omarbetat rutinen vid korrigering av betyg i betygskatalogen där dokumentation har förtydligats och en ny blankett har tagits fram. Rektorn har varit ansvarig i att säkerställa att bristen avhjälpes och har inte fattat beslut om betyg i något ämne för vårterminen 2024 och höstterminen 2025. Skolans administratör har ansvarat för att föreskrifterna gällande ändring eller rättelse av betyg i betygskatalogen har följts.

Uppföljningsbesök

Vid Skolinspektionens tillsynsbesök har utredare tagit del av skolans betygskatalog. Av betygskatalogen framgår att i de fall undervisande lärare inte är legitimerade fattas beslut om betyg tillsammans med legitimerad lärare.

Av intervjuer med lärare framgår att lärare som är legitimerade sätter betyg tillsammans med de lärare som inte är legitimerade. En lärare säger att hen vet om att rektorn tidigare stöttade upp vid betygssättningen, men

att rektorn inte gör detta längre med anledning av Skolinspektionens tidigare beslut.

Rättslig reglering

Av 3 kap. 16 § skollagen framgår att betyg ska beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas. Om läraren eller lärarna inte är legitimerade, ska beslutet fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad.

Av 6 kap. 10 § skolförordningen framgår att beslut om betyg ska dokumenteras i en betygskatalog. Rektorn ansvarar för att betygskatalogen förs.

Enligt 15 § Skolverkets föreskrifter om betygskatalog (SKOLFS 2011:123) finns bestämmelser om rättelse av betyg och om ändring av uppenbart oriktiga betyg i 3 kap. 19–20 §§ skollagen. Rättelser och ändringar ska anges i betygskatalogen. Om ett betyg rättas eller ändras ska såväl det gamla som det nya betyget framgå. Rättelser och ändringar ska dateras och signeras på samma sätt som anges i 7 §. Det ska framgå av betygskatalogen om det är en rättelse eller ändring som är beslutad.

Enligt 7 § Skolverkets föreskrift ska den eller de som beslutar om ett betyg datera uppgiften i betygskatalogen och förse uppgiften med egenhändig signatur. Om betygskatalogen förs elektroniskt får uppgiften i stället skrivas under elektroniskt.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Skolinspektionen bedömer därmed att bristerna är avhjälpda.

X Sofie Lindén

Beslutsfattare
Signerat av: Sofie Lindén

X David Carvajal Winberg

Föredragande
Signerat av: David Carvajal Winberg

I ärendets slutliga handläggning har även utredare Elsa Widerberg, utredare Christina Aro Östgren, enhetschef Therese Nilsson och regionjurist Maria Nyman medverkat.